

**Національна академія правових наук України
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності**

Затверджено рішенням вченої ради НДІ
інтелектуальної власності НАПрН
України

25 квітня 2023 р. (Протокол № 4)

Голова вченої ради

Н.М. Мироненко

Введено в дію наказом директора
Інституту
від 25 квітня 2023 р. № 40-к-а

ПРОГРАМА
комплексного підсумкового іспиту
зі спеціальності 081 «Право» для
здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня
(доктор філософії)

Київ – 2023

Передмова

Оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки аспіранта, що навчається за освітньо-науковою програмою доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», передбачає складання комплексного підсумкового іспиту за спеціальністю відповідно до навчального плану. До іспиту допускаються аспіранти, які успішно виконали індивідуальний навчальний план та освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Комплексний підсумковий іспит є формою кваліфікаційних випробувань, яка визначає рівень професійної та наукової підготовки випускників аспірантури.

Комплексний підсумковий іспит зі спеціальності 081 «Право» проводиться на 4 році навчання або раніше, за умов виконання індивідуального плану освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії та складається з двох частин.

Перша частина комплексного підсумкового іспиту зі спеціальності 081 «Право» передбачає письмову відповідь на теоретичні питання, які стосуються сучасних проблем юридичної науки, що дає можливість оцінити теоретичний рівень професійної підготовки за спеціальністю 081 «Право».

Друга частина комплексного підсумкового іспиту зі спеціальності 081 «Право» передбачає усну відповідь аспіранта на питання з Додаткової програми комплексного підсумкового іспиту по обраній темі дисертаційного дослідження та отриманих результатів наукового пошуку.

Програма, за якою складається комплексний підсумковий іспит включає два модулі: обов'язковий та варіативний

Обов'язковий модуль охоплює теоретичні та методологічні аспекти сучасної юридичної науки, оволодіння методологією та методикою правового дослідження, оволодіння сучасними знаннями та навичками у сфері права інтелектуальної власності.

Варіативний модуль стосується наукових та практичних аспектів відповідно до обраного напрямку дисертаційної роботи.

Теоретична частина модулю представлена питаннями з вибірових дисциплін, що обрані аспірантом. Практична частина модулю відображається у Додатковій програмі комплексного підсумкового іспиту, яка складається аспірантом разом з науковим керівником, узгоджується на засіданні відповідного відділу і затверджується Вченою радою Інституту

Метою комплексного підсумкового іспиту за спеціальністю 081 «Право» є перевірка сформованості умінь, навичок, набуття аспірантами відповідних компетентностей та рівня підготовленості аспіранта до самостійної науково-дослідної діяльності.

ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОГО МОДУЛЮ ІСПИТУ

Загальні питання

Основні способи та напрями підвищення якості законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Поняття права інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності як галузь права, її місце в системі права України.

Право інтелектуальної власності в умовах цифрової трансформації.

Проблема єдності термінології у сфері інтелектуальної власності та у дотичних сферах.

Співвідношення прав людини та прав суб'єкта інтелектуальної власності.

Характеристика законодавства у сфері інтелектуальної власності, критерії оцінки його якості.

Характеристика суб'єктів права інтелектуальної власності, особливості їх правового статусу в залежності від об'єктів та способів набуття прав інтелектуальної власності.

Авторське право і суміжні права

Загальна характеристика об'єктів авторського права та критерії їх охороноздатності.

Загальні засади та основні види вільного використання творів.

Зміст майнових суміжних прав та строки їх чинності.

Загальна характеристика об'єктів та суб'єктів суміжних прав.

Зміст особистих немайнових та майнових прав суб'єктів авторського права.

Поняття та особливості службового твору.

Принципи авторського права.

Спеціальні строки дії авторського права.

Суб'єкти авторського права.

Особливості співвідношення твору та примірника твору.

Право промислової власності

Визнання марки добре відомою.

Вимога єдності винаходу (корисної моделі)

Загальна характеристика правового режиму засобів індивідуалізації.

Додаткова правова охорона винаходів. Сертифікат додаткової охорони.

Загальна характеристика функцій торговельної марки та умов її правової охорони.

Зміст положення Болар та перспективи застосування його в інтересах національних виробників.

Міжнародне співробітництво у сфері патентного права.

НОІВ України: функції, компетенція та місце у державній системі охорони інтелектуальної власності.

Загальна характеристика правової охорони винаходів і корисних моделей.

Особливості правової охорони географічних зазначень.

Особливості міжнародної процедури за Договором про патентну кооперацію (РСТ).

Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах.

Поняття та принципи права промислової власності.

Право попереднього користувача.

Правова охорона службових і секретних об'єктів патентного права.

Представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені).

Режими вичерпання прав інтелектуальної власності. Захист національних інтересів вибором режиму вичерпання прав інтелектуальної власності.
Співвідношення понять торговельної марки та доменного імені.
Суб'єкти права права промислової власності, їх права та обов'язки.
Сучасні інформаційні технології та патентні системи: виклики і перспективи.
Умови патентоздатності промислового зразка за законодавством України.

Міжнародно-правові аспекти інтелектуальної власності.

Генезис системи охорони та захисту права інтелектуальної власності в Європейському Союзі (ЄС).
Європейське патентне відомство.
Міжнародно-правова охорона промислової власності.
Міжнародно-правовий режим патентування медичних діагностичних, терапевтичних та хірургічних методик.
Міжнародно-правові аспекти набуття права на торговельну марку на підставі реєстрації та першого використання.
Основні напрями гармонізації законодавства України у сфері інтелектуальної власності з правом ЄС.
Політичне, економічне та правове значення міжнародних інституцій в сфері охорони інтелектуальної власності.
Право інтелектуальної власності на винаходи в Європейському Союзі.
Право інтелектуальної власності на комерційні найменування в Європейському Союзі.
Право інтелектуальної власності на промислові зразки в Європейському Союзі..
Правова охорона доменних імен в Європейському Союзі.
Правовий статус та діяльність міжнародних організацій у сфері інтелектуальної власності.
Становлення та розвиток міжнародної системи охорони та захисту права інтелектуальної власності.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / А. С. Штефан, В. С. Дроб'язко, А. В. Шабалін, та ін.; за ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. Київ: Інтерсервіс, 2018. 204 с.
2. Інформаційно-комунікаційні технології в цифровій економіці: стан та перспективи розвитку: брошура / Г. О. Андрощук НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2021. 84 с
3. Андрощук Г. О., Работягова Л. І. Продовження строку дії патенту на винахід: міжнародний досвід правового регулювання: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2018. 128 с.
4. Андрощук Г. А., Работягова Л. И. Патентное право: правовая охрана изобретений. — Учебное пособие. — 2-е изд. перераб. И доп. К.: МАУП, 2001. — 232 с.

5. Інститут примусового ліцензування: економіко-правовий механізм регулювання: брошура / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова / НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2021. 64 с.
6. Андрусів У. Б. Правова охорона прав інтелектуальної власності на програми (передачі) організацій мовлення в Україні: монографія. Київ: Ліра-К, 2014. 176 с.
7. Воронцова К. О. Особа, що отримала право на зайняття народною медициною (цілительством) як суб'єкт права інтелектуальної власності в сфері охорони здоров'я. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 1. С. 86–93.
8. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 512 с.
9. Дроб'язко В. С. Історичні та теоретично-практичні аспекти становлення і розвитку міжнародної системи охорони суміжних прав: науково-практичний посібник. Київ: Інтерсервіс, 2021. 102 с.
10. Езер Т., Коен Дж., Оверал Дж., Сенюта І. Права людини у сфері охорони здоров'я: практичний посібник / За наук. ред. І. Сенюти. – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і права», 2012. – 552 с.
11. Мироненко Н. М., Штефан А. С. Ефективність та якість законодавства у сфері інтелектуальної власності через призму кодифікації: науково-практичне видання; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2022. 48 с.
12. Законодавство Європейського союзу та держав-членів Європейського союзу у сфері інтелектуальної власності / за заг. ред. О.П. Орлюк. – К. иїв : НДІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. 262 с.
13. Інститут примусового ліцензування: економіко-правовий механізм регулювання: брошура / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова / НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2021. 64 с. https://drive.google.com/file/d/1G8Wiidhr1BsiycXAE9a3S_hcNhlQJgcc/view
14. Інтелектуальна власність та забезпечення доступу до лікування в умовах пандемії: науково-практичне видання / колектив авторів; за наук. ред. к.ю.н. О. Ю. Кашинцевої; НДІ ІВ НАПрН України. Київ: Інтерсервіс, 2021. 214 с.
15. Інтелектуальне право України / за заг. ред. Яворської О. С. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 608 с.
16. ІТ Право: теорія та практика: навч. посіб. / за ред. Є. О. Харитонов, О. І. Харитонові. Одеса: Фенікс, 2017. 472 с.
17. Кашинцева О. Інтелектуальна власність та біоетика: аспекти гармонізації: монографія. НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. – К. иїв: Інтерсервіс, 2015. 150 с.
18. Кашинцева О. Правовий статус людини в біомедичному експерименті: людина чи animal of necessity. Право України, 2010, № 2. С. 114-119.
19. Кашинцева О. Переосмислення права інтелектуальної власності з позиції забезпечення прав людини: нові виклики – нові відповіді. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2015. №1. С. 5–10.

20. Крайнев П. П. Патентування винаходів в Україні : монографія / П. П. Крайнев, Л. І. Роботягова, І. І. Дятлик ; за ред. П. П. Крайнева. – Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 2000. – 340 с
21. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців: монографія / за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 256 с.
22. Основи інтелектуальної власності: навч. посібник / О. П. Орлюк (кер. авт. кол.), А. О. Кодинець, Ю. В. Носік та ін.; за ред. О. П. Орлюк. Київ: Інтерсервіс, 2016. 382 с.
23. Патентне право: міжнародно-правове регулювання : монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Роботягова; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2015. — 286 с. <https://drive.google.com/file/d/1NdSYtic39kqBABsSdhYv0mKRKSY-ZO9N/view>
24. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. – Київ : Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
25. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник / Еннан Р. Є., Кулініч О. О., Мазуренко С. В., Менсо І. В., Романадзе Л. Д. Київ: Алерта, 2016. 492 с.
26. Право інтелектуальної власності: підручник / О. І. Харитонова, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.; за заг. ред. О. І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 540 с.
27. Право інтелектуальної власності: підручник. За заг. ред. Булеци С. Б., Чепис О. І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
28. Продовження строку дії патенту на винахід: міжнародний досвід правового регулювання: монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Роботягова; НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. — К.: Інтерсервіс, 2018. — 128 с. <https://drive.google.com/file/d/1onWRNo62yUO7Y0Q7Ex9ymZVbMzcvHQSm/view>
29. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності: збірник типових форм договорів та коментар до них / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М. Київ: Інтерсервіс, 2018. 96 с.
30. Рязанова Н. І. Службові об'єкти інтелектуальної власності, створені за державні кошти: цивільно-правові аспекти: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2016. 172 с.
31. Селіваненко В. В. Міжнародно-правова та національна охорона об'єктів інтелектуальної власності у сфері охорони здоров'я: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2018. 200 с.
32. Тінізація економіки та інтелектуальної економіки як загроза національній безпеці країни та їх детінізація: монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Петренко / за наук. редакцією д.е.н., проф. Бутнік-Сіверського О. Б. 2020. 108 с.
33. Троцька В. М. Вільне використання творів у мережі Інтернет: монографія. Київ: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, Інтерсервіс, 2019. 160 с.

34. Улітіна О. В. Фотографічний твір як об'єкт авторського права : монографія / О. В. Улітіна; НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. К.: Інтерсервіс, 2019. 184 с.
35. Управління правами інтелектуальної власності: монографія / кол. авторів; за наук. ред. О. Орлюк. Київ: Інтерсервіс, 2014. 176 с.
36. Харитонова О. І. Поняття та види цивільних правовідносин інтелектуальної власності // Право України. 2011 № 3. С. 66–77.
37. Штефан А. С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 150 с.

ПРОГРАМА ВАРІАТИВНОГО МОДУЛЮ ІСПИТУ

Адміністративний порядок захисту прав на об'єкти промислової власності.

Види договорів в ІТ сфері.

Види порушень прав на торговельні марки, винаходи, корисні моделі, промислові зразки.

Гарантії незалежності судового експерта; дослідження та оцінка судом висновків експерта.

Державне регулювання трансферу технологій в Україні.

Державні органи управління інноваційною діяльністю.

Договір комерційної концесії.

Загальна характеристика системи захисту права інтелектуальної власності в Україні.

Загальна характеристика договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Загальна характеристика порядку припинення порушень авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет.

Класифікація судових експертиз за порядком призначення. Підстави для призначення додаткових та повторних експертиз.

Комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності.

Конституційні засади захисту права інтелектуальної власності.

Ліцензії Creative Commons.

Ліцензійна торгівля як форма міжнародного трансферу технологій.

Міжнародні стандарти захисту права інтелектуальної власності.

Національна інноваційна система: структура, засади функціонування та державне регулювання.

Особливості правової охорони лікарських засобів в режимі корисних моделей.

Особливості судового доказування у справах про захист права на торговельну марку.

Особливості судового доказування у справах про захист авторського права.

Особливості цивільно-правової відповідальності за порушення права інтелектуальної власності.

Правова охорона доменних імен Співвідношення понять торговельної марки та доменного імені.

Правова охорона комерційних найменувань. Співвідношення понять «комерційне найменування», «фірмове найменування», «найменування юридичної особи».

Правове регулювання інноваційної діяльності в Україні.

Практика Європейського суду в сфері видачі СДО. Законодавство ЄС та США щодо СДО.

Продовження патентної охорони винаходів, об'єктом яких є лікарський засіб, сертифікати додаткової правової охорони (СДО).

Публічна ліцензія на використання об'єкта авторського права або суміжних прав.

Роль інтелектуальної власності в процесі здійснення трансферу технологій.

Роль та місце судової експертизи в системі захисту прав інтелектуальної власності.

Стимулювання інноваційної діяльності в Україні.

Суб'єкти судово-експертної діяльності.

Сутність трансферу технологій.

Форми захисту права інтелектуальної власності.

Форми та методи міжнародного трансферу технологій.

Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності.

Юрисдикція Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
2. Бабич Ж.В. Європейський патент як дієвий інструмент захисту прав промислової власності в Європейському Союзі. Молодий вчений. № 7 (22). Частина 2 - липень, 2015 р. С. 16-19.
3. Будка Р. Основні підходи в дослідженні цивільно-правової охорони права інтелектуальної власності в Чеській Республіці. Часопис Київського університету права. 2017. № 2. С. 182–186.
4. Бутнік-Сіверський О. Б. Методологія оцінки вартості майнових прав інтелектуальної власності та практичні аспекти її застосування: монографія; НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2020. — С. 344.
5. Голубовська А.Ю. Деякі аспекти термінології та застосування законодавства щодо поняття "добре відомі" торговельні знаки/А.Ю. Голубовська//Часопис Київського університету права.-К.:Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького.-2012.-1 .-С. 241-244.
6. Дідківський М. І. Міжнародний трансфер технологій: навчальний посібник для вузів К.: Знання, 2011. 365 с.
7. Дмитриченко Г. Колізія права на торговельну марку та географічне зазначення на міжнародно-правовому рівні/Галина Дмитриченко//Підприємництво, господарство і право.-К.:Ін Юре.-2013.-4 .- С. 141-144
8. Добриніна Г.П., Пархоменко В.Д. Патентна інформація та документація. Патентні дослідження: Конспект лекцій. – К.: ЗАТ “Інститут інтелектуальної власності і права”, 2000. - 84 с.

9. Договір комерційної концесії: теорія, законодавство, судова практика: монографія / Г. О. Андрощук, Ю. Є. Атаманова, А. Г. Дідук та ін.; за наук. ред. Н. М. Мироненко. Київ: НДІ ІВ НАПрН України, 2018. 212 с.
10. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права: монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. Київ: Інтерсервіс, 2014. 248 с.
11. Договори щодо розпорядження майновими правами на об'єкти патентного права: колективна монографія / за ред. Мироненко Н. М. К. : НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс, Т. 1. 2015, 222 с. ; Т. 2. 2016. 202 с. URL: <http://www.ndiiv.org.ua/index.php/ua/2013-11-08-11-53-34/naukovi-vydannia/neperiodychni-vydannia>
12. Дорошенко О., Петренко В., Дорошко Г. Напрями підвищення ефективності судової експертизи у справах щодо об'єктів інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022, №1 С. 44-54
13. Економіко-правові проблеми інтенсифікації сфери інтелектуальної власності України під впливом нових викликів розвитку неоекономіки: монографія / за наук. ред. д.е.н., проф., академіка АТН України та УАН О. Б. Бутнік-Сіверського: кол. авторів: Г. О. Андрощук, Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк; НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. К.: Інтерсервіс, 2022. С. 470
14. Експертизи у судовій практиці / За заг. ред. В.Г. Гончаренка. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 388 с.
15. Жеков В.І. Правочини, які порушують публічний порядок за цивільним законодавством України. – Автореф. дис. ... к.ю.н., Спеціальність 12.00.03 - цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право, Одеса, 2006 (<http://lawbook.by.ru/aref/12.00.03/079.shtml>).
16. Жихарев О. Особливості дослідження експертом промислових зразків з урахуванням змін до законодавства. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 4. С. 32-41.
17. Жихарев О.С. Особливості проведення експертизи патентів на лікарські засоби. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022, №. 6. С. 48-66
18. Законодавче регулювання інноваційної діяльності в Європейському Союзі та державах-членах ЄС / за ред. Г. Авігдора, Ю. Капіци. К. : Фенікс, 2011. 704 с.
19. Зеров К. О. Захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет: монографія. Київ: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, Інтерсервіс, 2018. 220 с.
20. Інтелектуальна власність та авторське право: навчальний посібник/ І.М. Чістякова та інші. Київ: Каравела, 2019. 203 с.
21. Капіца Ю. М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку: монографія / НАН України, Центр дослідж. інтел. власн. та трансф. технол. К. : Академперіодика, 2017. 664 с
22. Капіца Ю. М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку. Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технології НАН України. 2-е вид. Київ: Академперіодика, 2020. 664с.

23. Капіца Ю. Незареєстрований промисловий зразок: особливості захисту прав в Європейському Союзі та проблеми тролінгу в Україні. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 5. С. 60-71.
24. Капіца Ю. Охорона прав на корисні моделі – тенденції в Європейському Союзі та виклики для України. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 3. С. 27-40.
25. Коваль И. Ф. Защита прав интеллектуальной собственности: учеб. пособ. / И. Ф. Коваль; под. общ. ред. Е. Орлюк. – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2010. 300 с.
26. Коротун О. М. Адміністративно-правові аспекти забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні: проблеми теорії та практики правозастосування : монографія. - Київ, 2019. 292 с.
27. Криволапчук В., Филь С. Захист прав інтелектуальної власності Національною поліцією та МВС України. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 4. С. 39-47.
28. Методичні рекомендації з проведення судових експертиз та експертних досліджень промислових зразків : науково-практ. посіб. / за наук. ред. Дорошенка О. Ф.; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2021. 56 с.
29. Мироненко Н. Серія торговельних марок: теорія, законодавство, правозастосування. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 6. С. 45-53
30. Мироненко Н.М. Деякі особливості правової охорони торговельних марок в країнах ЄС в контексті євроінтеграційних процесів в Україні. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022, №4 С.79-88
31. Мінченко Н. Захист прав на торговельні марки у фармацевтичній галузі. Аналіз судової практики. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022, №. 6. С. 56-63
32. Орлюк О.П. Захист прав інтелектуальної власності в контексті європейської інтеграції. Вісник Національної академії правових наук України. 2016. № 3. С. 58-74.
33. Падучак Б. М. Трансфер технологій: цивільно-правовий аспект : К. : НДІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2012. 218 с.
34. Порушення прав промислової власності в Україні: монографія / колектив авторів; за наук. ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. Київ: Інтерсервіс, 2019. 270 с.
35. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
36. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті європейської інтеграції: концептуальні засади : монографія / за науковою редакцією О. П. Орлюк; кол. авторів. – К.: НДІ ІВ НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2010. 464 с.
37. Розвиток та стимулювання інноваційної діяльності (економіка, право, міжнародний досвід): монографія / Кол. авт. Орлюк О.П., Бутнік-Сіверський О.Б., Андрощук Г.О. К. : НДІ ІВ НАПрН України, Інтерсервіс, 2014. 354 с. URL: <http://www.ndiiv.org.ua/index.php/ua/2013-11-08-11-53-34/naukovi-vydannia/neperiodychni-vydannia>

38. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності: збірник типових форм договорів та коментардо них (колектив авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. 2018. 96 с.
39. Трансфер технологій: підручник / А. А. Мазаракі, Г. О. Андрощук, С. І. Бай та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 556 с.
Падучак Б. М. Трансфер технологій: цивільно-правовий аспект : К. : НДІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2012. 218 с.
40. Харитоновна О.І. Право інтелектуальної власності: підручник. Київ: Юринком Інтер, 2019. 540 с.
41. Цибульов П.М. Трирівнева модель національної інноваційної системи України. *Nauka innov.* 2018, 14(3): 05—14.
42. Чомахашвілі О.Ш. Екологічне маркування та торговельна марка: порівняльний аспект. *Приватне та публічне право.* 2018. №1. с. 112-115
43. Чомахашвілі О.Ш. Європейське патентне відомство. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 48. Том 2.* Ужгород. 2018. С. 28-31
44. Чомахашвілі О.Ш. Права інтелектуальної власності дітей. *Науковий вісник публічного та приватного права.* 2019. № 4. С. 143-147.
45. Шабалін А. В. Питання підсудності у справах пов'язаних із захистом авторського права і суміжних прав. *Питання інтелектуальної власності : зб. наук. праць / за ред. д.ю.н. О. П. Орлюк, к.ю.н. А. С. Штефан; НДІ ІВ НАПрН України. Випуск 17. К. : Інтерсервіс, 2020. С. 6-16*
46. Шабалін А. В. Цивільно-правові аспекти досудового врегулювання спорів (медіація) у сфері інтелектуальної власності // *Приватне право і підприємництво.* 2020 № 20. С.82-87.
47. Шабалін А. В. Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. Київ.: НДІ ІВ НАПрН України., К. : Інтерсервіс, 2020. 160 с.
48. Цивільне судочинство Естонії: законодавчий огляд, порівняльний аналіз: монографія / А. В. Шабалін; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2021. 196 с.
49. Штефан А. С. Механізм доказування: теорія і практика у цивільному судочинстві : монографія / А. С. Штефан; НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. К. : Інтерсервіс, 2021. 444 с.
50. Штефан О. Цивільно-процесуальний захист суб'єктивного авторського права: теорія, законодавство, судова практика : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники. 2017. 544 с.
51. Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності: матеріально-правовий та процесуально-правовий аспекти (колективна монографія); за наук. ред. Мироненко Н. М.; На-уково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2022 . 252 с.
52. Daniel Oropku Acquah (2017). *Intellectual Property, Developing Countries and the Law and Policy of the European Union: Towards Postcolonial Control of Development.* URL: https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/136323/IPR_Daniel_NP.pdf?sequence=2&isAllowed=y